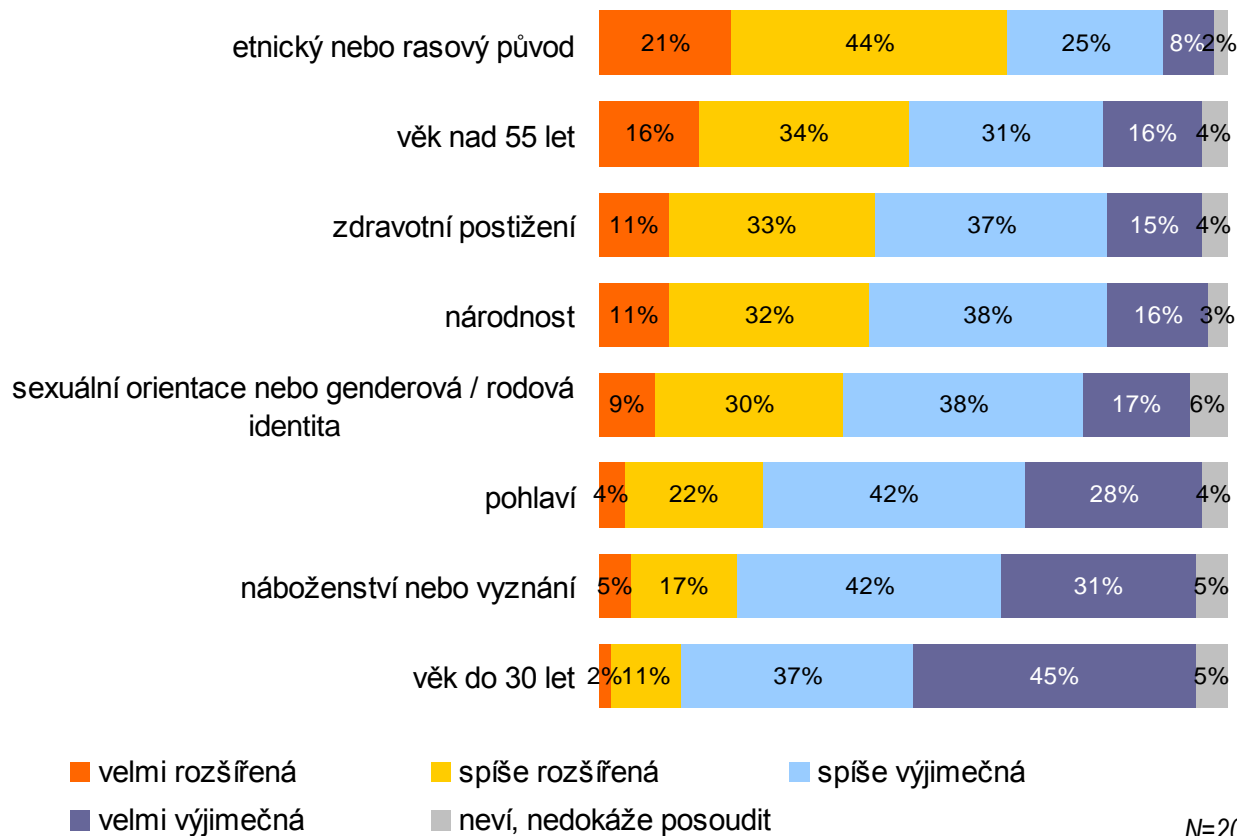

DISKRIMINACE A MOŽNOSTI INSTITUCIONÁLNÍ OBRANY OČIMA ČESKÉ VEŘEJNOSTI

Závěrečná zpráva ze sociologického výzkumu
pro
Kancelář veřejného ochránce práv

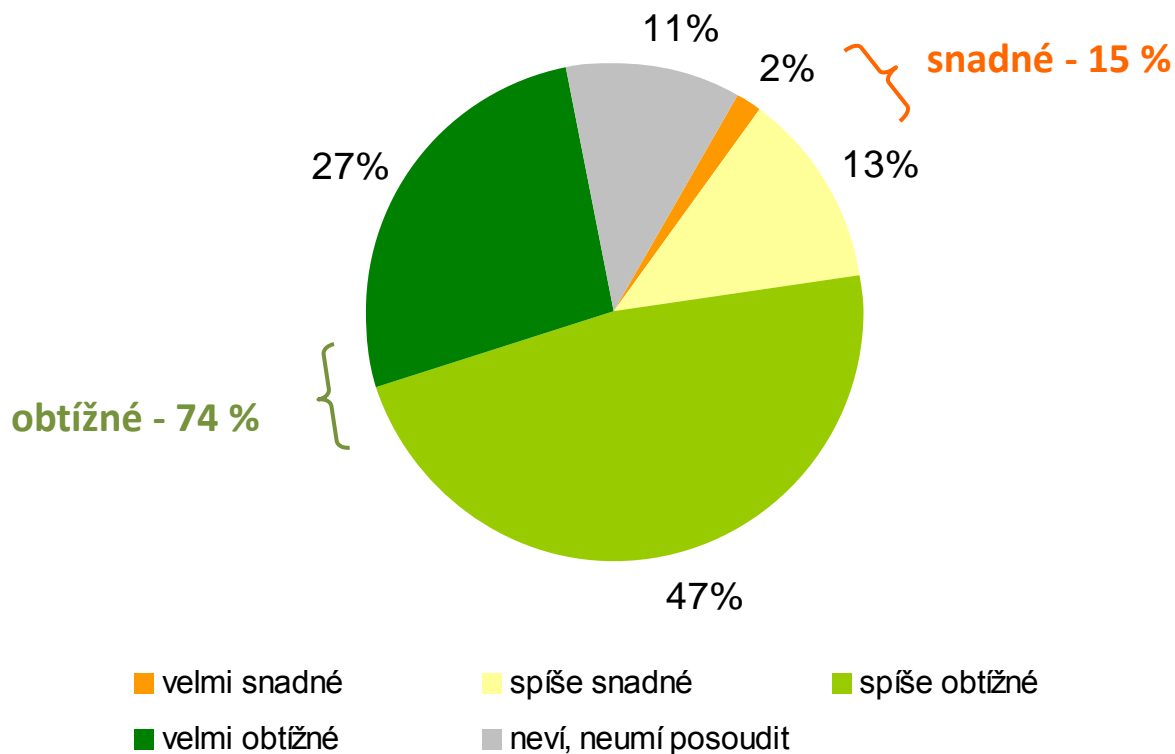
Vnímání rozšířenosti různých typů diskriminace v ČR

Znění otázky: „Pro každou z následujících forem diskriminace mi prosím řekněte, zda je podle Vašeho názoru v České republice velmi rozšířená, spíše rozšířená, spíše výjimečná nebo velmi výjimečná.“

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Hodnocení šancí obětí diskriminace domoci se svých práv

N=2079; repre ČR 18+

Znění otázky: „Jak obtížné je, podle Vás, pro oběti diskriminace domoci se v České republice svých práv?“

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Hodnocení šancí obětí diskriminace domoci se svých práv podle sociodemografických charakteristik

		velmi snadné		spíše snadné		spíše obtížné		velmi obtížné		neví	
		počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %	počet	v %
pohlaví	muž	20	2%	133	13%	453	46%	269	27%	117	12%
	žena	15	1%	130	12%	528	49%	291	27%	123	11%
věk	18 - 24 let	6	2%	40	16%	103	42%	58	24%	36	15%
	25 - 34 let	5	1%	57	15%	199	52%	78	20%	46	12%
	35 - 44 let	8	2%	50	13%	189	49%	101	26%	41	11%
	45 - 54 let	6	2%	33	10%	171	50%	100	29%	29	9%
	55 - 64 let	5	1%	41	12%	146	43%	114	33%	37	11%
	65 a více let	5	1%	42	11%	173	46%	109	29%	51	13%
vzdělání	ZŠ	4	1%	47	15%	132	41%	86	27%	55	17%
	SŠ bez maturity	15	2%	81	11%	331	46%	212	30%	77	11%
	SŠ s maturitou	11	2%	90	12%	363	50%	192	26%	75	10%
	VŠ	5	2%	45	15%	155	50%	70	23%	33	11%
ekonomická aktivita	vysoce kvalif. odb., top management	4	3%	27	20%	65	47%	25	18%	17	12%
	střední řídicí prac., majitelé menších firem	2	1%	27	14%	99	50%	51	26%	21	11%
	úředníci, nemanuální pracující	5	1%	54	13%	199	49%	106	26%	45	11%
	manuálně pracující	10	2%	59	12%	245	49%	132	26%	58	12%
	důchodci - starobní, invalidní	8	2%	54	10%	233	45%	155	30%	68	13%
	studenti	3	3%	19	17%	54	47%	19	17%	19	17%
	osoby v domácnosti			7	10%	43	61%	16	23%	5	7%
	nezaměstnaní	3	3%	15	13%	41	35%	52	44%	6	5%
status	A	7	3%	29	14%	109	53%	42	21%	17	8%
	B	2	1%	33	13%	119	47%	75	29%	26	10%
	C1	5	2%	35	11%	140	45%	90	29%	44	14%
	C2	8	1%	67	12%	271	49%	147	26%	62	11%
	D	9	2%	60	12%	240	47%	136	27%	62	12%
	E	4	2%	39	16%	102	42%	70	29%	29	12%

Znění otázky: „Jak obtížné je, podle Vás, pro oběti diskriminace domoci se v České republice svých práv?“

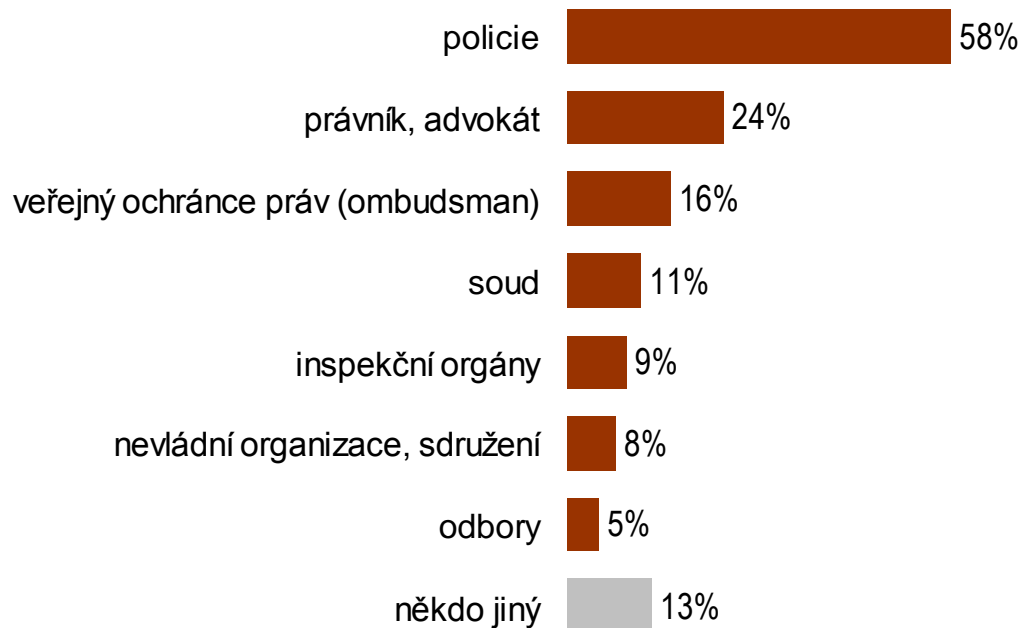
Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

N=2079; repre ČR 18+

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Na koho by se respondenti obrátili, pokud by se cítili diskriminováni nebo obtěžováni

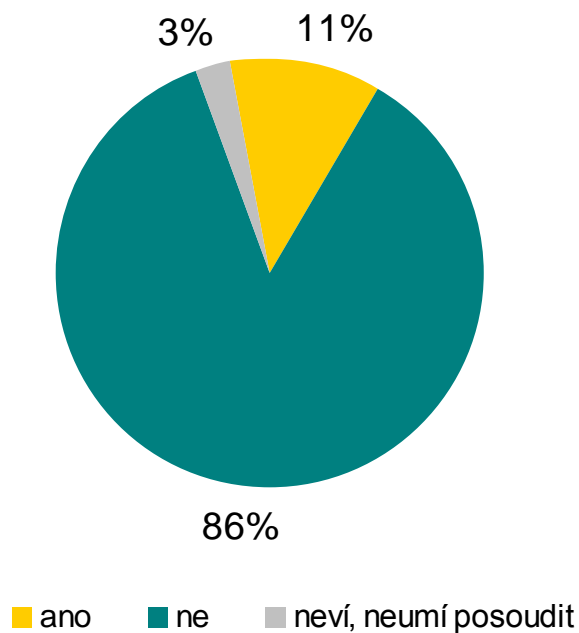

N=2079; repre ČR 18+

Znění otázky: „Pokud byste se v budoucnu stal/a obětí diskriminace nebo obtěžování, na koho byste se nejspíše obrátil/a?“ (možnost více odpovědí)

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Osobní zkušenost s diskriminací nebo obtěžováním

N=2079; repre ČR 18+

Znění otázky: „Cítil/a jste se Vy osobně během posledních pěti let, tj. od počátku roku 2010, v České republice diskriminován/a anebo obtěžován/a?“
(Pokud v ČR žijete kratší dobu než 5 let, tak za tuto dobu)

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Osobní zkušenost s diskriminací nebo obtěžováním podle sociodemografických charakteristik

		ano		ne		neví	
		počet	v %	počet	v %	počet	v %
pohlaví	muž	94	9%	878	89%	20	2%
	žena	140	13%	911	84%	36	3%
věk	18 - 24 let	20	8%	216	89%	7	3%
	25 - 34 let	36	9%	339	88%	10	3%
	35 - 44 let	37	10%	340	87%	12	3%
	45 - 54 let	40	12%	291	86%	8	2%
	55 - 64 let	51	15%	286	83%	6	2%
	65 a více let	50	13%	317	83%	13	3%
vzdělání	ZŠ	45	14%	262	81%	17	5%
	SŠ bez maturity	87	12%	607	85%	22	3%
	SŠ s maturitou	76	10%	642	88%	13	2%
	VŠ	26	8%	278	90%	4	1%
ekonomická aktivita	vysoce kvalif. odb., top management	11	8%	125	91%	2	1%
	střední řídicí prac., majitelé menších firem	10	5%	189	95%	1	1%
	úředníci, nemanuální pracující	40	10%	363	89%	6	1%
	manuálně pracující	45	9%	440	87%	19	4%
	důchodci - starobní, invalidní	71	14%	431	83%	16	3%
	studenti	3	3%	108	95%	3	3%
	osoby v domácnosti	9	13%	59	83%	3	4%
	nezaměstnaní	42	36%	70	60%	5	4%
status	A	16	8%	184	90%	4	2%
	B	32	13%	220	86%	3	1%
	C1	44	14%	264	84%	6	2%
	C2	58	10%	486	88%	11	2%
	D	57	11%	430	85%	20	4%
	E	27	11%	205	84%	12	5%

N=2079; repre ČR 18+

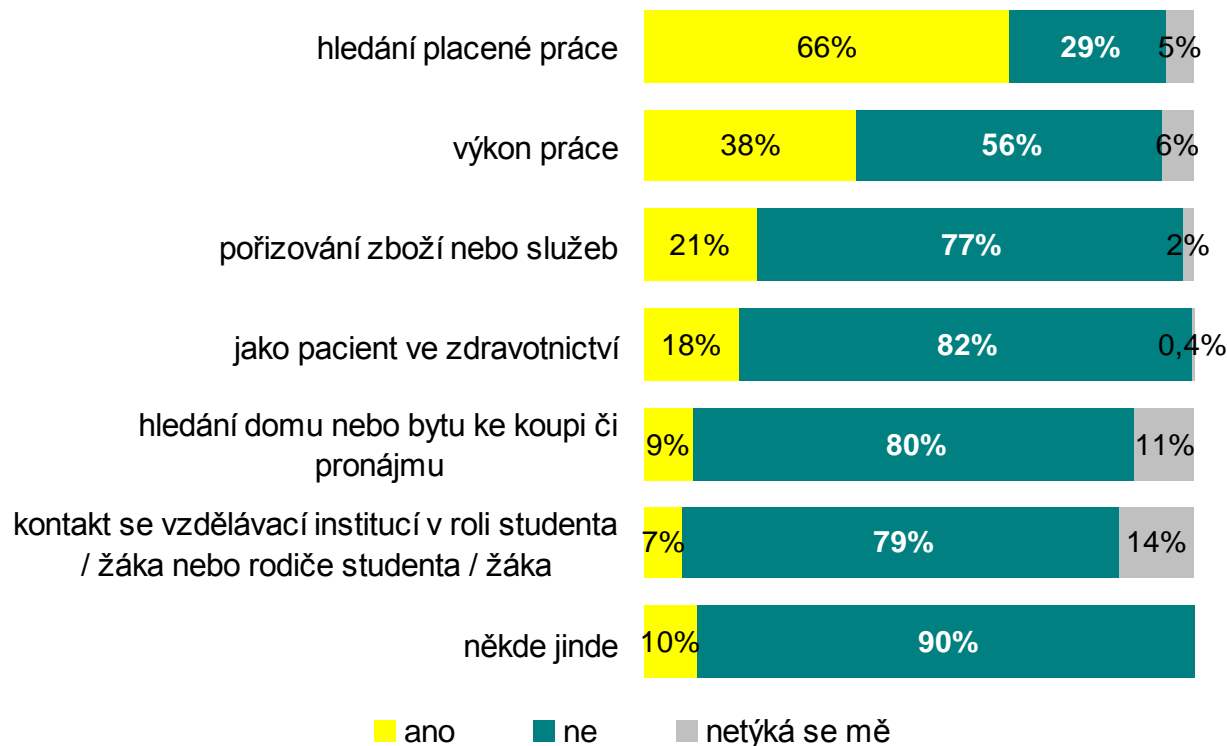
Znění otázky: „Cítil/a jste se Vy osobně během posledních pěti let, tj. od počátku roku 2010, v České republice diskriminován/a anebo obtěžován/a?“ (Pokud v ČR žijete kratší dobu než 5 let, tak za tuto dobu)

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Zkušenost s diskriminací nebo obtěžováním v různých oblastech života

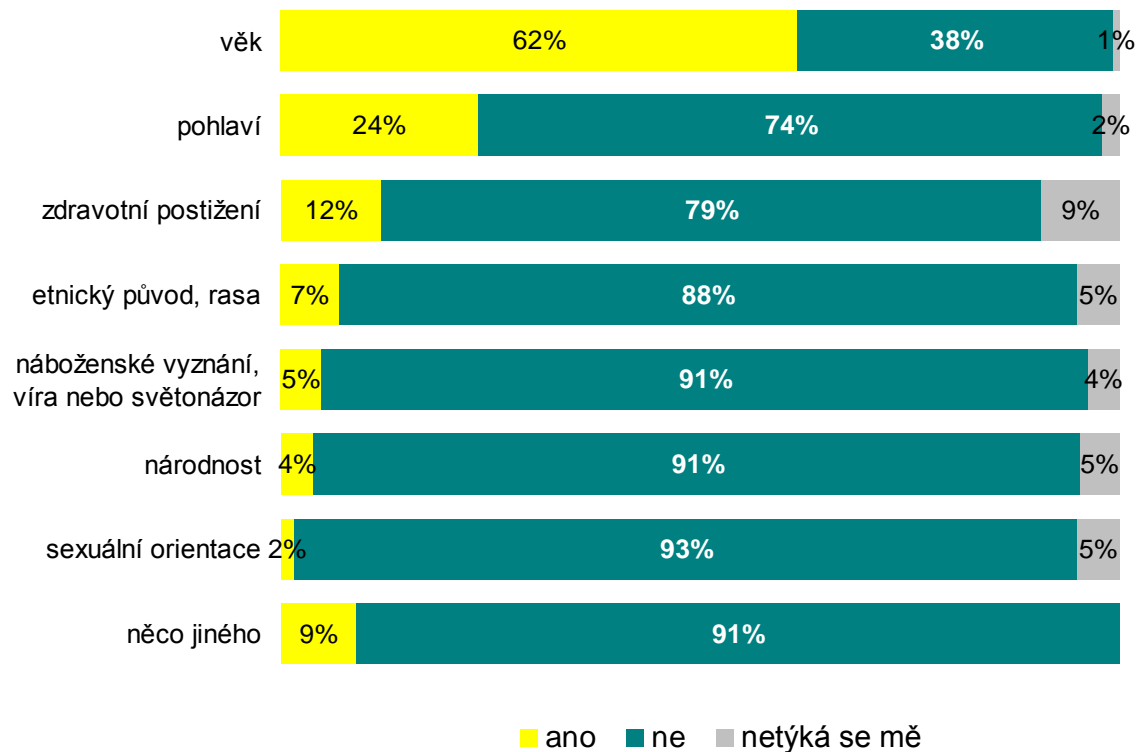

N=234; mají osobní zkušenost s diskriminací

Znění otázky: „Stalo se Vám v uplynulých 5 letech (nebo od doby, kdy žijete v ČR, pokud je to méně než 5 let), že Vás někdo v České republice diskriminoval nebo obtěžoval, když jste...“

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Osobní zkušenost s diskriminací nebo obtěžováním podle jednotlivých příčin

N=234; mají osobní zkušenost s diskriminací

Znění otázky: „Stalo se Vám v uplynulých 5 letech, nebo od doby, kdy jste v ČR, pokud je to méně než 5 let, že Vás někdo v České republice diskriminoval anebo obtěžoval kvůli...“

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Konkrétní typy diskriminace, s nimiž se respondenti setkali v souvislosti s hledáním či výkonem práce

N=234; mají osobní zkušenost s diskriminací

Znění otázky: „Popište nám, prosím, tuto situaci.“ (možnost více odpovědí)

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Konkrétní typy diskriminace, s nimiž se respondenti setkali

mimopracovní diskriminace

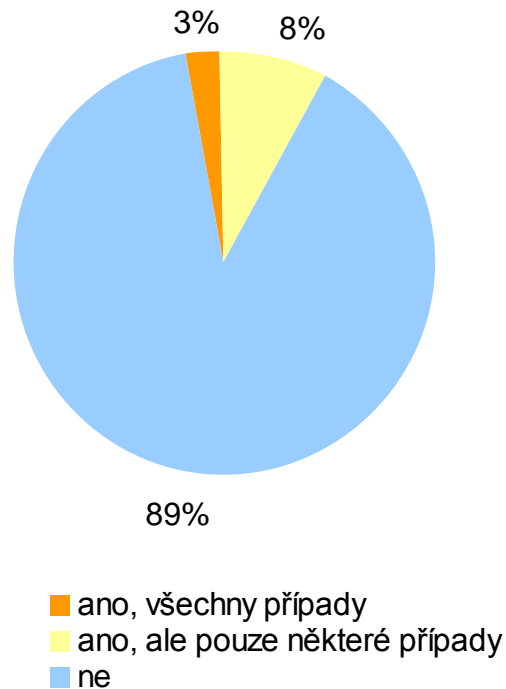

N=234; mají osobní zkušenost s diskriminací

Znění otázky: „Popište nám, prosím, tuto situaci.“ (možnost více odpovědí)

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Ohlášení vlastní zkušenosti s diskriminací nebo obtěžováním

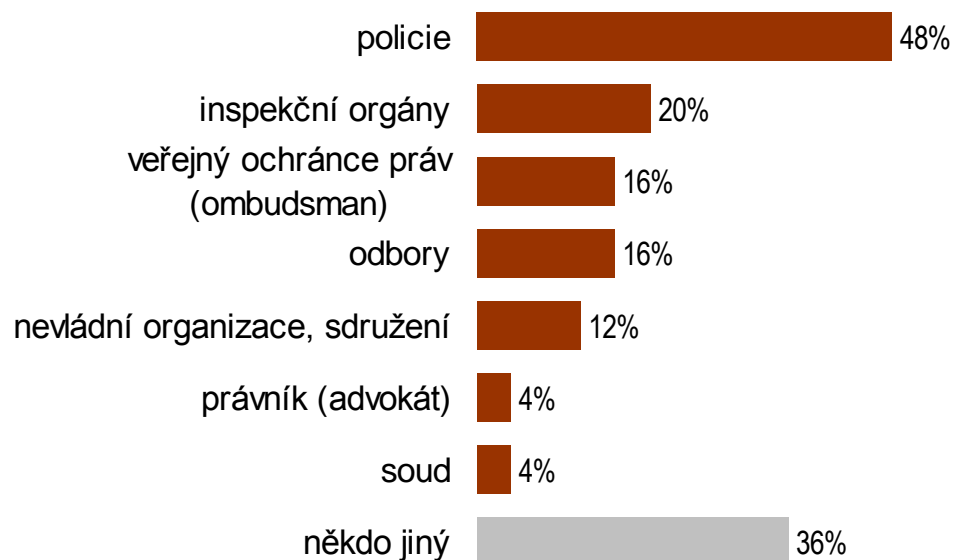

N=234; mají osobní zkušenost s diskriminací

Znění otázky: „Lidé mohou oznámit diskriminační jednání různým organizacím či úřadům. Když jste se cítil/a diskriminován/a nebo obtěžován/a, šel/a jste někam tento případ vy či někdo jiný nahlásit?“

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Instituce, u nichž si respondenti na diskriminaci nebo obtěžování stěžovali

N=25; ohlásili případ(y) diskriminace

Znění otázky: „Na koho jste se obrátil/a se stížností na diskriminaci nebo obtěžování?“ (možnost více odpovědí)

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Způsob vyřešení případů diskriminace

způsob vyřešení situace	počet	v %
nijak, neřešila se	5	20 %
bez výsledku, do ztracena	3	12 %
pohovor, domluva, omluva	3	12 %
řešení stále probíhá	3	12 %
případ vyřešila policie	2	8 %
byla jsem propuštěna	1	4 %
nadřízený změnil své protiprávní jednání	1	4 %
podmínečné vyloučení viníka ze školy	1	4 %
případ vyřešil obecní úřad	1	4 %
soudní cestou	1	4 %
větší aktivita policie v místě	1	4 %
změnil/a jsem zaměstnání	1	4 %
neuvedeno	2	8 %
celkem	25	100 %

N=25; ohlásili případ(y) diskriminace

Znění otázky: „Jakým způsobem byla situace vyřešena?“

Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

Bariéry ohlášení případů diskriminace

bariéry ohlášení diskriminace	počet	v %
oznámením diskriminace by se nic nezměnilo/nestalo	109	48 %
neměl/a dost důkazů na to, abych mohl/a diskriminaci úspěšně dokázat	63	28 %
nevěděl/a, kde a na koho se obrátit	61	27 %
obavy z negativních důsledků	61	27 %
příliš triviální/nestálo to za oznámení - je to normální, děje se to vždycky	52	23 %
nebyl/a si jist/a, zda jde o diskriminaci	36	16 %
neměl/a dost finančních prostředků na zabezpečení právníka	35	15 %
nevěděl/a, že se proti diskriminaci můžu bránit právní cestou	32	14 %
nepohodlné/příliš mnoho byrokracie nebo problémů/není na to čas	30	13 %
rozhodl/a se svůj případ řešit osobně dohodou s diskriminující osobou	19	8 %
strach ze zastrašování pachateli, pokud by byla diskriminace oznámena	14	6 %
jiný důvod	21	9 %

Znění otázky: „Proč jste nevyhledal/a pomoc a případ nenahlásil/a?“ (možnost více odpovědí)
Zdroj: Reprezentativní výzkum agentury Focus na dospělé populaci ČR, červenec – srpen 2014

N=228; neohlásili případ(y) diskriminace

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ

- **Za nejrozšířenější typy diskriminace v naší zemi česká populace pokládá znevýhodňování na základě etnického nebo rasového původu a věku nad 55 let.** Naopak diskriminace kvůli náboženskému vyznání nebo věkem do 30 let není vnímána jako příliš rozšířená.
- **Možnosti obětí diskriminace domoci se svých práv jsou třemi čtvrtinami respondentů hodnoceny jako obtížné.** Dotázaní by se v případě, kdy by se sami cítili diskriminováni nebo obtěžováni, obraceli především na policii (58 %), v menší míře na právníky (24 %) nebo ombudsmana (16 %).
- **Diskriminaci nebo obtěžování vůči své osobě pocítilo v průběhu uplynulých pěti let 11 % dotázaných.** Znevýhodnění se týkalo především jejich pracovního uplatnění – **diskriminováni se cítili hlavně při hledání nebo výkonu práce. Hlavní příčinou přitom byl vysoký věk.** Další rozšířenou formou pracovní diskriminace je odlišný přístup z hlediska pohlaví a znevýhodňování rodičů dětí.
- **Jen velmi malá část respondentů, kteří si připadali diskriminováni, svou zkušenost oznámila nějakým úřadům či organizacím (11 %).** Dotázaní kontaktovali nejčastěji policii, v menší míře inspekční orgány, ombudsmana nebo odbory.
- **Hlavní bariérou ohlášení případů diskriminace je nedůvěra, že by příslušné instituce mohly případ vyřešit.** Respondenty také odradil nedostatek důkazů, případně nevěděli, na koho se obrátit nebo měli obavy z negativních důsledků takového kroku.